

BASIN YAZILARI

JAPON MUCİZESİ - Ağustos 1984

1950'li yıllardan buyana milli eğitim politikamızda çok çeşitli ve birbirinden farklı uygulamalar ile birtakım yanlışlar, aksaklıklar süregelmiştir. Hatta zaman zaman kimi yönetimlerin politik amaçları uğruna milli eğitim sistemimiz derin yaralar almıştır.

Bu gerçek çok iyi bilindiğinden, 12 Eylül sonrasında ele alınan en önemli sorunlar arasında, en kısa sürede ülke içi dirlik düzenin kurulması konusu olduğu kadar, eğitim sorunlarımızın da yeniden ve ciddi bir şekilde gözden geçirilip, uzun süreli ve kalıcı bir sistemin yerleştirilmesi yolundaki iyi niyetli çabalar olmuştur.

Yeni düzenlemelere girişmeden önce, diğer ileri ülke sistemleri üzerine çeşitli görüşler gündeme getirildi. Bu çalışmalar sırasında, değişik ülkelerin birbirinden oldukça farklı eğitim sistemlerinden yararlanılan bir model üretilmesi görüşleri ağırlık kazandı.

Bu arada kalkınma çabalarında olduğu kadar yeni yapılacak eğitim düzenlemelerinde de örnek alınmak istenen ve üzerinde önemle durulan modellerden birisi de Japon modeli idi. Öyle ya, 6 Ağustos 1945 günü Hiroşima'nın atom bombasıyla yerle bir edilmesinden tam bir ay sonra açık hava derslikleri açılarak eğitimin, sağ kalarak ayakta durabilen öğrencilerle yeniden başlatılması sağlanabilmişti.

Aynı Hiroşima'da yerel yönetimin olağanüstü çabaları ve Japon halkının özverileriyle, toplumun moralini yükseltmek ve yaşam bağlarını güçlendirmek amacıyla, iki ay gibi kısa bir süre sonra konserler, tam bir yıl sonra da tüm sahne sanatlarını içeren bir sahne sanatları festivali düzenlenmişti.

Harp sonrasında, eğitim çağındaki Japon nüfusunun üçte biri üniversiteye girmek ve akademik kariyer yapmak istiyordu. 1980 sonrası bu talep beşte iki gibi bir oranla %37.9'a yükseldi. Genç nüfusun erkekler arasından %93.2'si, kızlar arasından %95.4'ü yükseköğretim ve üniversite eğitimi tamamlama fırsatı buldu. Bu sürede orta eğitim paralelinde mesleki eğitim kursları, özel eğitim kolejleri ve çeşitli dallarda ve düzeylerde eğitim kurumları geliştirildi.

Ancak, Japon eğitim sistemindeki hızlı gelişimler daha 1900 yıllarında başlamıştı. Okul çağındaki çocukların hemen hemen yüzde yüzü zorunlu eğitim süresini tamamliyordu. Harp sonrasında ise çok sayıdaki çocuk okul öncesi eğitim olanağına sahipti.

Devletin eğitime önem verdiği kadar, bu önem toplumun her kesimi tarafından kabul görmüştü. Özellikle, akademik kariyer yapma isteğindeki kız öğrenci sayısı giderek artış gösteriyordu. Sonuçta, toplam nüfusun yarısından çoğu çeşitli meslek okullarını da kapsayan orta eğitim ya da yüksek eğitimi başarıyla tamamladı. Mesleki bilgi ve beceriye ya da

akademik kariyere sahip, ülkesinin hayati ve ekonomik faaliyetlerinde güvenle kullanılmaya hazır bir insan ve beyin gücü birikimi başarılı biçimde ortaya çıktı.

Devlet hizmetleri bakımından kırsal ile kent ayrımı bulunmayan, hatta fiziki çevre bakımından görsel olarak köy ile kent ayrımının pek de göze çarpmadığı, toplam nüfusun %95'inin hemen hemen birbirine çok yakın gelir düzeyindeki orta sınıfın, geriye kalan %5'lik nüfusun ancak yarısını çok üst düzeydeki gelir sahipleri diğer yarısını da dar gelirli olanların oluşturduğu Japon toplumunda yaşanan şaşırtıcı gelişmeleri mucize olarak yorumlamak yanıltıcı olur.

Çünkü halkın tek bir ruh ve beden gibi kayıtsız şartsız devletine itaat ettiği, tüm varlığını hatta sağlık ve sıhhatini önce devlete sonra yaşamını sürdürme nedeni olan işine, ancak üçüncü sırada ailesine adadığı bireylerden oluşan bu müstesna toplumun gelişme ve kalkınma hamlesinde mucizelere ihtiyacı olmadığı ortadadır.

Ancak, böyle bir toplum yapısının nasıl olup da yaratıldığına mucize gözüyle bakılabilir. Kişisel gözlem, inceleme ve değerlendirmelerimize göre ise bu yapı geleneksel kültür ve törelere derin ve sarsılmaz bağlarla tartışılmaz biçimde bağlılıktan kaynaklanmaktadır.

Sonuç olarak, Japon modeli ile kalkınma ve eğitim ancak Japon toplumu ile gerçekleşebilir. Ülkemiz için gerekli olan modellerin ise toplumsal yetenek ve özelliklerimiz göz önüne alınarak hazırlanacak köklü, kalıcı ve akılcı modeller yaratılmasıyla gerçekleşeceği kanısındayız.

Tülin AYTA

Yararlanılan Kaynaklar : 1 - Hiroşima " Peace Memorial Museum" arşivi

2 - Annual Report on National Life, 1981

Economic Planning Agency – Japanese Government

3 - Nippon, The Land and Its People,

Nippon Steel Corporation, 1982 Japan